

Prostatacancerförbundets gåva till jubilerande Prostatacancerföreningen Syd. En vacker skål, som togs emot av föreningen Syds ordförande Magnus Klang, till vänster och till höger förbundsordförande Kent Lewén,



FOTO: TORSTEN SUNDBERG

Jubilerande patientförening

MED STADIGT VÄXANDE MEDLEMSANTAL

Från dåtid till nutid

20 års jubilerande Prostatacancerföreningen Syd bjöd på jubileumsfest i Malmö.

Föreningen grattades med en vacker glasskål av Prostatacancerförbundet, men än så länge enbart på bild.

Magnus Klang omvaldes som ordförande på årsmötet, som för övrigt avverkades snabbt och smidigt, innan det var dags för drygt 50 medlemmar att njuta av maten och umgänget.

Därefter var det dags att få veta mer om utvecklingen kring prostatacancer med flera intressanta föredrag på programmet.

Kent Lewén, ordförande i Prostatacancerförbundet såg framåt och berättade att förbundet driver frågan om att alla

biopsier ska tas transperinealt, det vill säga biopsierna tas från mellangården.

– Den här metoden ger bättre precision och mindre infektionsrisk, säger Kent Lewén.

Metoden är vanligt förekommande i andra länder och utförs med framgång på vissa kliniker i Sverige, bland annat Perituskliniken i Lund.

En annan fråga som ligger förbundet varmt om hjärtat är att patienter med förhöjt PSA värde först ska få MR-undersökning och därefter enbart biopseras vid behov.

Föreningen i Syd är en av de äldre föreningarna med sina 20 år och nästa år är det dags för Prostatacancerförbundet att fira 25-årsjubileum. Under årens lopp

har förbundet arbetat hårt för att sprida kunskap och föra fram sjukdomen i ljuset. Idag har man drygt 12 000 medlemmar i 29 föreningar som är spridda över landet.

God ekonomi i förbundet

– Ekonomin är god och har vi hittills dragit in 82 miljoner kr till forskning och utveckling bland annat genom Mustaschkampen, berättar Kent Lewén.

Prostatacancerförbundet också har inlett ett närmare samarbete med Bröstcancerförbundet. Två viktiga frågor som man lyfter fram är ett gemensamt agerande för att individuell patientöversikt ska införas vid alla sjukhus i landet och att förbunden ska ta fram en gemensam närståendebok.

Kent Lewén, ordförande i Prostatacancerförbundet pratade om framtiden. Gärna en framtid utan prostatacancer.



FOTO: ELSE-MARIE LUNDIN



FOTO: ELSE-MARIE LUNDIN

– Prostatacancerförbundet har fyra hörnstenar, säger Kent Lewén.

STÖDJA: Det goda samtalet. Att kunna stötta varandra genom olika sätt att träffas och prata eller att ta kontakt genom telefonsamtal.

PÅVERKA: Genom god kontakt med vård, myndigheter, samhälle.

OPINIONSBILDA: Sker inte minst genom Mustaschkampen och tidningen Prostatanytt.

FÖRETRÄDA: Att kunna hjälpa patienter med vårdfrågor. Bilda vårdprogramgrupper och ta fram utbildningspaket.

Om Kent Lewén blickade framåt så såg Bengt Uvelius tillbaka. Han är adjungerad professor och fd överläkare vid urologiska kliniken på SUS och han berättade om hur allting började.

Nu fick åhörarna reda på att den första prostatektomi gjordes 1867 och utfördes av Theodor Billroth, född på fd svenska Rügen men verksam i Wien.

Förr i världen var prostatacancer en sjukdom som behandlades med morfin och i tidernas begynnelse utfördes kirurgiska ingrepp utan att kunna söva patienten. Inte förrän i mitten av 1800-talet började man använda eter och kloroform till sövning.

Kloroform eller eter

Kloroform ansågs dock ha flera fördelar i jämförelse med eter, bland annat var

det inte brandfarligt och det har dessutom en behagligare doft. Mot slutet av 1800-talet insåg man dock att kloroform också hade en tendens att orsaka lever-skador, samt hjärtarytmier. Men ända fram till 1940-talet användes en mask med kloroform som sövning.

– Prostatacancer var tidigare en mycket undanskymd sjukdom, säger Bengt Uvelius. I den stora läkarboken "Urinvägarnas kirurgiska sjukdomar" på 454 sidor från 1930 upptog prostatacancer bara fyra, fem sidor.

1966 upptäcktes PSA och det var lite av en slump att japanen Hara hittade PSA i sädesvätskan när han undersökte våldtäktsoffer.

Prostatektomin gjorde oftast patienten totalimpotent förr i tiden, men runt 1980 upptäckte Patrick Walsh de neurovasikulära buntarna, nerverna som styr erektionen och man kunde börja söka metoder för att spara nervtrådarna.

Utvecklingen har gått snabbt framåt. 2001 utför Binder och Kramer i Frankfurt, Tyskland, den första robotassisterade radikala prostatektomi. Nu ser man fram emot den nya generationens robotar.

Intresset för kunskap kring prostatacancer växer och det märks också i Prostatacancerföreningen Syd.

Göte Nilsson, sammankallande i valberedningen, glädde sig tillsammans med ordföranden och resten av föreningen, åt att antalet medlemmar ökat

Bengt Uvelius, adjungerad professor och tidigare överläkare vid urologiska kliniken, SUS, berättade om tiden före narkos och utvecklingen mot allt bättre medel för sövning.

med nästan 200 på tio år till 419 i fjol. Bussresor och aktiviteter finns på schemat. Anhöriggruppen är åter igång och stödpersoner har varit på utbildning.

– Det är viktigt att kunna prata om prostatacancer, säger Göte Nilsson. Men det är också viktigt med aktiviteter och att kunna prata om andra saker.

ELSE-MARIE LUNDIN
Journalist